

Referat fra møde den 4. marts 2019 i TI's Netneutralitetsforum

Deltagere: Anne Louise Vogensen (3), Christian Berg (DE), Kristian Høgsbro (TDC), Søren Johansen (Telenor), Martin Salomonsen (Forbrugerrådet TÆNK), Morten Kristiansen (DI), Jakob Willer (TI), Anders Lønvig (ENS), Thomas M. (ENS), Jesper Lund (IT-Politisk Forening), Hans Brenholm (Stofa) og Laila Jensen (Telia).

1. Godkendelse af dagsorden og referat

Godkendt uden bemærkninger.

2. Bordrunde

Ingen bemærkninger.

3. Update fra Energistyrelsen

3.a Regeringens 5G handleplan i forhold til NN

Det anførte i handleplanen er udtryk for en åben dør politik i forhold til at få afklaret, hvad der kan være af usikkerheder i forhold til NN-reglerne og 5G. ENS gav udtryk for, at der er masser af muligheder for at anvende 5G inden for de eksisterende regler.

Der er ikke lagt op til f.eks. at afholde et seminar, som har til formål at afdække evt. uklarheder i forhold til reguleringen og mulige 5G-senarier. Der er tale om en åben invitation til branchen om at bringe evt. spørgsmål ind for ENS. ENS vil herefter samle op på de senarier/spørgsmål, der er kommet ind.

ENS blev opfordret til at kigge på TNO's study vedr. 5G og netneutralitet, som fint beskriver, hvor der kan være af usikkerheder i forhold til reguleringen.

I forhold til test-casen med DR og TDC er ENS også repræsenteret.

IT-Politisk Forening oplyste, at der i EDRI har været drøftelser i relation til NN-reglerne og 5G. Her blev bl.a. kravene til specialiserede tjenester drøftet. IP-Politisk Forening oplyste endvidere, at for IoT-tjenester vil der kun være begrænset adgang til endepunkter, hvorfor disse tjenester vil falde uden for reguleringen. Det vil ikke være i strid med NN-reglerne, hvis udbyderen lukker dele af netværket ned for at sparre strøm, hvor dette ikke går ud over eksisterende tjenester.

ENS bekræftede på mødet, at i det omfang at IoT-tjenesten kun kan kommunikere med et bestemt andet punkt i nettet (begrænset adgang til endepunkter), falder tjenesten uden for reguleringen.

3 oplyste, at usikkerheden omkring NN-reglerne kan få betydning for selskabernes investeringslyst.

3.b Revision af BEREC's guidelines vedr. netneutralitet

ENS oplyste, at BEREC i 2019 vil opdatere de nuværende NN-guidelines på baggrund af de indkomne høringssvar i 2018. Der er nedsat en underarbejdsgrupper i BEREC. Det er de emner, der er beskrevet i BEREC's NN-Opinion, som guidelines vil blive opdateret med. BEREC vil udarbejde et scoping-dokument, hvori BEREC vil angive, hvad guidelines skal opdateres med. Dokumentet vil skulle forelægges Plenar.

ENS har spillet ind i BEREC's arbejde, at det er vigtigt, at de eksempler, der er angivet i BEREC's Opinion kommer med over i guidelines, og at der angives nogle konkrete 5G eksempler, herunder i relation til kravet om at den specialiserede tjeneste ikke på påvirke internetadgangstjenesten negativt.

Et udkast til opdaterede guidelines vil blive præsenteret på Plenar tre og vil herefter blive sendt i offentligt høring, forventeligt i oktober.

På mødet blev behovet for level playing field drøftet. Dette bl.a. i forhold til selskabernes muligheder for at foretage blokeringer i nettet, fx i relation til spam eller af sikkerhedsmæssige årsager (ikke overhængende). ENS oplyste, at NRA'er i nogle lande har analyseret, hvilken betydning level palying field har for dynamikken i markedet.

IT-politisk Forening oplyste, at det ikke kun er slutbrugeren, som har rettigheder i medfør af NN-reglerne, men også indholdsudbyderen. Indholdsudbyderen skal have mulighed for at kunne fremføre indhold over internettet, hvorfor det ikke er tilstrækkeligt, at slutbrugeren godkender blokeringer. Selskabernes muligheder for at lave blokeringer i nettet er derfor ifølge IT-Politisk Forening begrænset. Der vil f.eks. skulle lovgives herom, før det vil være muligt.

3.c Gennemsigtighed med BEREC's arbejde vedr. netneutralitet

Der er nedsat en arbejdsgruppe i BEREC, som kigger på gennemsigtighed i BEREC's arbejde. Materiale, der udarbejdes i arbejdsgrupperne, er som udgangspunkt fortroligt og kan derfor ikke videresendes af ENS til branchen.

TI foreslog, om man kunne finde nogle nedslagspunkter, hvor branchen kan give sit input. ENS oplyste, at et godt tidspunkt vil være, når BEREC's scoping-dokument ligger klar. ENS hører også gerne, hvis branchen allerede nu mener, at der i BEREC's Opinion mangler emner, som skal behandles i de opdaterede guidelines.

4. Opsamling/drøfte netneutralitet og 5G

3 oplyste, at det er vigtigt, at arbejdet med NN-reglerne følges tæt. Bl.a. er der behov for at afklare:

- 1) Hvad skal der tages udgangspunkt i, når der stilles krav om, at den specialiserede tjeneste ikke må påvirke internetadgangstjenesten negativt. ENS oplyste, at det har betydning, hvad man har solgt til sine slutkunder, herunder hvilke QoS parametre, man har solgt produktet med.

Telia bemærkede, at muligheden for optimal og effektiv udnyttelse af kapaciteten i nettet inden for rammerne af NN-reglerne er vigtigt.

5. BEREC's net neutrality measurement tool

ENS oplyste, at ENS ikke umiddelbart har planer om at anvende værktøjet. Hvis det nye værktøj viser sig at være bedre end de eksisterende muligheder, vil ENS overveje at anvende værktøjet. Hvis ENS skulle beslutte at anvende værktøjet, vil det først skulle implementeres. Der vil i den forbindelse blive en implementeringsproces med inddragelse af branchen med henblik på at sikre, at værktøjet implementeres ordenligt.

ENS er afventende i forhold til at se resultatet af værktøjet, som forventes at være klar i 2020. Herefter vil det som sagt skulle implementeres, hvis ENS skulle ønske at gøre brug af værktøjet.

Evt.

ENS opfordrede medlemmerne til at sende eventuelle bemærkninger omkring scoping-dokumentet til ENS med henblik på ENS's arbejde hermed. Branchen kan for sine bemærkninger tage udgangspunkt i BEREC's NN-opinion. ENS vil, hvis det bliver muligt, sende udkastet til scoping-dokumentet til medlemmerne af NN-forum med henblik på evt. bemærkninger.

Det blev aftalt, at næste møde skal være i slutningen af september.